

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОЕ, ОС, ОФ)

15. јануар 2015.

Напомене. Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Вежбанка и овај папир се морају заједно предати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

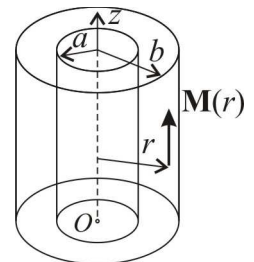
Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ				
Индекс година/број		Презиме и име									
/							ИСПИТ				
ПИТАЊА					ЗАДАЦИ						
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.	Укупно	УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА

ПИТАЊА

1. Одредити коефицијенте потенцијала за систем који чине две концентричне, бесконачно танке сферне металне луске, полупречника a (луска 1) и b (луска 2), при чему је $a < b$. Луске се налазе у ваздуху. Референтну тачку за потенцијал узети у бесконачности.

2. У дугачком шупљем ваљку од феромагнетика, унутрашњег полупречника a и спољашњег полупречника b , приказаном на слици, познат је вектор магнетизације $\mathbf{M}(r) = M_0(b/r)\mathbf{i}_z$, где је M_0 скаларна константа и $a \leq r \leq b$. Одредити расподелу Амперових струја ваљка. Околна средина је ваздух.

3. За простопериодичан вектор чији је комплексни представник дат изразом $\underline{\mathbf{A}} = (2\mathbf{i}_x + \mathbf{i}_y) + j(\mathbf{i}_x - 2\mathbf{i}_y - 3\mathbf{i}_z)$ израчунати (а) минимални интензитет и (б) максимални интензитет. (в) Како је поларизован овај вектор? Одговор образложити.

(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

4. (а) Полазећи од Максвелових једначина, у комплексном облику, у средини параметара σ , ϵ и μ , увести комплексну пермитивност, $\underline{\epsilon}$. (б) По аналогiji са фазним коефицијентом у непроводним срединама увести комплексни коефицијент простирања. (в) Полазећи од претходног израза извести изразе за коефицијент слабљења и фазни коефицијент у случају средине која је, на учестаности f , добар (али несавршен) диелектрик.

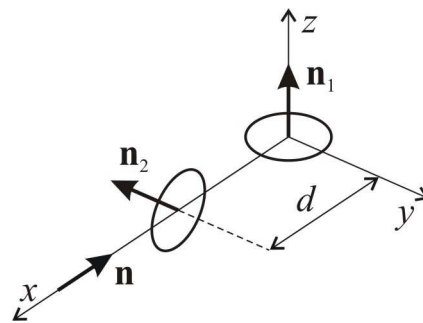
(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

5. Полазећи од дефиниционог израза за усмереност антене, извести израз за рачунање ове величине преко карактеристичне функције зрачења и отпорности зрачења.

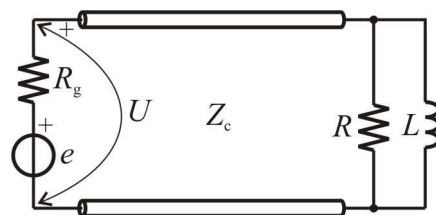
6. Цилиндрични проводник, полупречника попречног пресека a , начињен је од немагнетског материјала специфичне проводности σ . Одредити средњу снагу Џулових губитака, по метру дужине проводника, на учестаности f на којој је изражен површински ефекат. Позната је ефективна вредност тангенцијалне компоненте вектора јачине магнетског поља на површи проводника, H_t .

ЗАДАЦИ

1. Раван линијски поларизован простопериодичан ТЕМ талас простире се кроз ваздух у правцу и смеру орта $\mathbf{n} = -\mathbf{i}_x$. Дуж x -осе постављене су две електричке мале равне контуре, једнаких површина $S = 0,8\text{cm}^2$, као на слици. Центри контура су на растојању $d = 1,5\text{m}$. Познати су нормални ортови површи контура, $\mathbf{n}_1 = \mathbf{i}_z$ и $\mathbf{n}_2 = -\mathbf{i}_y$. Комплексни вектор јачине електричног поља таласа на месту контуре орта $\mathbf{n}_2$ је $\underline{\mathbf{E}} = 0,5E_0(-\sqrt{3}\mathbf{i}_y + \mathbf{i}_z)$, где је E_0 позитивна реална константа. Према референтним смеровима који су са ортовима површи повезани правилом десне завојнице, емс индукована у контури орта $\mathbf{n}_2$ фазно предњачи емс индукованој у контури орта $\mathbf{n}_1$ за $\Delta\phi = \pi/2$. Ефективна вредност емс индуковане у контури орта $\mathbf{n}_1$ је $\varepsilon_1 = 0,435\text{mV}$. Израчунати: (а) ефективну вредност емс индуковане у контури орта $\mathbf{n}_2$, ε_2 , (б) све могуће учестаности таласа f_k , такве да важи $0,8\text{GHz} \leq f_k \leq 1,2\text{GHz}$, и (в) ефективне вредности електричног поља таласа на учестаностима f_k .

2. На почетак вода, карактеристичне импедансе $Z_c = 50\Omega$, прикључен је напонски генератор унутрашње отпорности $R_g = 50\Omega$ и електромоторне силе облика Хевисајдовог импулса, амплитуде $E = 5\text{V}$. На крај вода прикључена је паралелна веза калема индуктивности $L = 4\text{nH}$ и отпорника отпорности $R = 200\Omega$. Познато је време простирања таласа кроз вод, $\tau_p = 1\text{ns}$. Скицирати напон на почетку вода, U , у временском интервалу $0 \div 7\text{ns}$.

Напомена: у цилиндричном координатном систему је

$$\text{rot } \mathbf{A} = \left(\frac{1}{r} \frac{\partial A_z}{\partial \phi} - \frac{\partial A_\phi}{\partial z} \right) \mathbf{i}_r + \left(\frac{\partial A_r}{\partial z} - \frac{\partial A_z}{\partial r} \right) \mathbf{i}_\phi + \frac{1}{r} \left(\frac{\partial}{\partial r} (r A_\phi) - \frac{\partial A_r}{\partial \phi} \right) \mathbf{i}_z.$$

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОЕ, ОС, ОФ),
ОДРЖАНОГ 15. ЈАНУАРА 2015. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. $a_{11} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0 a}$, $a_{12} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0 b} = a_{21} = a_{22}$.

2. $\mathbf{J}_A = \frac{M_0 b}{r^2} \mathbf{i}_\phi$, $\mathbf{J}_{sA}(r=a) = -M_0 \frac{b}{a} \mathbf{i}_\phi$, $\mathbf{J}_{sA}(r=b) = M_0 \mathbf{i}_\phi$.

3. (a) $A_{\min} = \sqrt{10}$. (б) $A_{\max} = 2\sqrt{7}$. (в) Вектор је поларизован елиптички.

4. (a) $\text{rot } \underline{\mathbf{H}} = \sigma \underline{\mathbf{E}} + j\omega \epsilon \underline{\mathbf{E}} = j\omega \left(\epsilon + \frac{\sigma}{j\omega} \right) \underline{\mathbf{E}} = j\omega \epsilon \underline{\mathbf{E}}$. (б) $\underline{\gamma} = j\omega \sqrt{\epsilon \mu} = \alpha + j\beta$. (в) $\alpha = \frac{\sigma}{2} \sqrt{\frac{\mu}{\epsilon}}$, $\beta = 2\pi f \sqrt{\epsilon \mu}$.

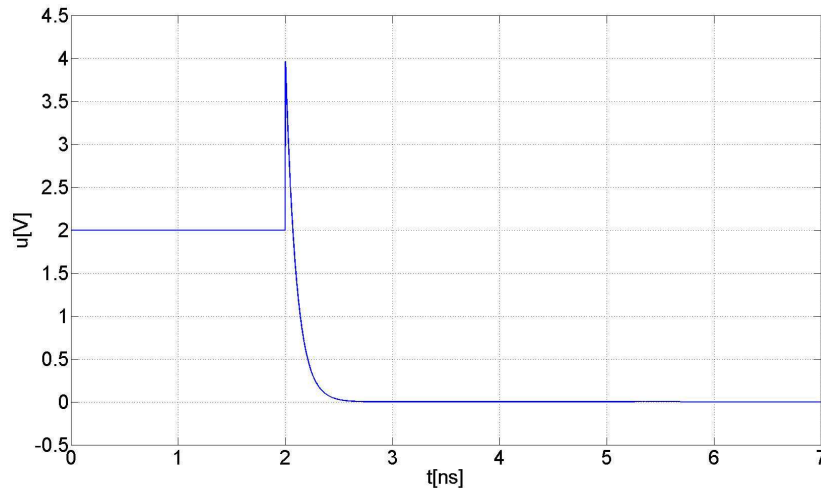
5. $D = \frac{4\pi I_{zr}}{P_{zr}} \Rightarrow \dots = \frac{Z_0 F^2}{\pi R_{zr}}$.

6. $\frac{P_J}{1\text{m}} = \sqrt{\frac{\pi \mu_0 f}{\sigma}} H_t^2 2\pi a$.

ЗАДАЦИ

1. (a) $\epsilon_2 \approx 0,251\text{mV}$, (б) $f_1 = 950\text{MHz}$, $f_2 = 1150\text{MHz}$, (в) $E_1 \approx 0,316 \frac{\text{V}}{\text{m}}$, $E_2 \approx 0,261 \frac{\text{V}}{\text{m}}$.

2.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 23. ЈАНУАРА У 14:30 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ, У СОБИ 63, ЈЕ 23. ЈАНУАРА ОД 14:30 ДО 15:30 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика